

IN MEMORIAM ÉRCES KÁROLY (1951–2014)

ABONYI ANDRÁS¹, KISS GÁBOR², KOVÁCS KRISZTIÁN³

¹Pannon Egyetem, Limnológia Intézeti Tanszék & MTA-PE Limnoökológiai Kutatócsoport,
8200 Veszprém, Egyetem u. 10.; abonyiand@gmail.com

²Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség,
8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.; KissGa@kdktvf.kvvm.hu

³Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség, Mérőállomás,
9028 Győr, Török Ignác u. 68.; kovacs krisz@edktvf.kvvm.hu

Érces Károly 1951. március 18-án született Nagykánizsán. Gyermekkori éveit szülővárosában töltötte, melynek Dr. Mező Ferenc Gimnáziumában 1969-ben érettségizett.

Felsőfokú tanulmányait a szegedi József Attila Tudományegyetem, Természetudományi Karán kezdte meg, ahol 1974-ben biológus diplomát szerzett. Feleségével is a szegedi egyetemi évek alatt ismerkedett meg. Kapcsolatukból két gyermek született. Sajnos, csak egyikük érte meg a felnőtt kort.

Az egyetemet követően, 1974-től a győri Állat-egészségügyi Állomás munkatársa. A munkaköréhez

kapcsolódóan elvégezte a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karának tejipari szakmérnöki képzését (Mosonmagyaróvár, 1982).

1981-től az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal (OKTH) munkatársa lett. Jelentős szerepe volt a Szigetközi Tájvédelmi Körzet létrehozásában, valamint nevéhez fűződik a Ság-hegyi fogadóhoz vezető út mentén felállított állat- és növényvilágot bemutató táblák elkészíttetése.

Az OKTH-hoz köthető szakmai évek után 1988-tól az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Mérőállomásán előbb biológus, később a biológiai csoport vezetője, ahol – az intézet jogutód szervénél – egészen 2012-ig, nyugdíjba vonulásának évéig dolgozott. A győri munkakör mellett sikerrel végezte el a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karának Környezetvédelmi Szakmérnöki szakát (Budapest, 1994).

Érces Károly hosszú időn keresztül a felszíni vizek biológiai minősítésével, a planktonikus algák közösségével, valamint ökotoxikológiával foglalkozott. Munkájával jelentősen hozzájárult az Osztrák-Magyar és a Szlovák-Magyar határvízi, valamint a Duna elterelése nyomán 1996-tól indult szigetközi fitoplankton monitoring vizsgálatok sikeres kivitelezéséhez.

Szakmai találkozók (Magyar Algológiai Társaság), valamint konferenciákon (Hidrobiológus Napok, Tihany) kisebb előadásokat tartott, posztereket mutatott be. Különösen kedvelt témaköre volt a szigetköz tavai, mely vizsgálatok eredményeit az '*Algological studies of the Öntés-sziget Lake (Szigetköz – Danube)*'¹ és az '*Algological investigations*

of three lakes of Szigetköz (Lipóti-, Öntési-, Dunaszegi lakes)² című munkáiban mutatta be. Kedvenc algájának elterjedéséről az „*Occurrence of the Didymosphenia geminata (Bacillariophyceae) in the territory of the Environmental Inspectorate North Danubian Region*”³ címmel számolt be. Vizsgálati eredményeinek közreadásával a környezetvédelmi laboratóriumi hálózatban dolgozó biológus kollégáival közös szerzőség mellett komolyabb kutatásokhoz is hozzájárult⁴.

Az Európai Unió Víz Keretirányelvének (VKI) elfogadásával a felszíni vizek biológiai monitoringja kibővült az algabevonat (fitobenton) kötelező vizsgálatával. Szakmai érdeklődése hamar, már jóval a módszertan hivatalos hazai bevezetése előtt ebbe az irányba fordult, aminek eredményeként publikálta a „*Csigaház és kagylóhéj, mint természetes aljzat az algabevonat vizsgálatokban I.–II.*” című munkáit⁵. A VKI monitoring programokhoz kapcsolódóan társszerzőségben további szakmai tanulmánya is napvilágot látott⁶. Szakmai kompetenciáit mutatja, hogy a 2009-ben Ausztria és Magyarország részvételével lezajlott „*Rába Survey*” együttműködés során a magyar munkacsoport fitobenton szakértője volt; eredményei pedig jelentős mértékben járultak hozzá a Rába folyó bevonatlakó kovaalga flórájának megismeréséhez.

Érces Károly munkája mellett mindig is törekedett a természet szeretetének továbbadására éppúgy családi körben, mint azon kívül. Szakmai elhivatottságát jól jelzi, hogy folytonos és aktív résztvevője volt az országos hidrobiológiai és algológiai szemináriumoknak. Több alkalommal is sikerrel pályázott a biológiai laboratórium mikroszkópos műszerparkjának fejlesztésére, melynek gyümölcseként algafotói ma is a mérőállomás folyosóját díszítik. Szakmai munkáján kívüli szabadidejét az optikának, mikroszkópiának, és olyan rokon területeknek szentelte, mint a fényképezés, vagy a csillagászat.

Érces Károly 2014. március 2-án hunyt el elhúzódó betegsége következményeként. Temetése 2014. március 7-én volt; családja, barátai, volt biológus kollégái búcsúztak tőle. Nyughelye Győrben a Révfalui temetőben van.

Karcsi a Magyar Algológiai Társaság 1990-es megalakulását követően mindig is aktív résztvevője volt az éves összejöveteleknek, és egyértelműen szeretett e közösségben tevékenykedni. Az algológusok egyébként is kisszámú csoportjában egy egyéniség volt. Kedves személyisége mindenkit rokonszenvet keltett. A mosolya, és a már-már legendásan halk, olykor huncut nevetése pedig magával tudta ragadni a kevésbé kedélyes társakat is. Betegségének alakulását közelről és távolról is feszülten követtük. Mindvégig bíztunk a felgyógyulásában, s reménykedtünk, hogy hamarosan találkozhatunk, s folytathatjuk a félbe maradt beszélgetéseinket. Halálával egy segítőkész biológus kollégát, egy széles látókörű társunkat veszítettük el, aki nyitott volt az atomfizikától, vagy az optikától kezdve a politikai eseményeken keresztül a környezetvédelemmel bezárólag minden témára. Karcsi szerényen élt és dolgozott. Ez az életstílus ösztönzőleg hatott, és tovább hat hátrahagyott környezetére, valahogy úgy, ahogyan azt Victor Hugo megfogalmazta:

„*Élj úgy, hogy ne vegyenek észre ott, ahol vagy; de nagyon hiányozzál onnan, ahonnan elmész.*”

Karcsi nagyon fogsz nekünk hiányozni!

Köszönetünket fejezzük ki Érces Dánielnek e megemlékezés összeállításában nyújtott segítségéért.

Idézett irodalom

- 1 9th Hungarian Algological Meeting, Program and Abstract, Gárdony (1998)
- 2 10th Hungarian Algological Meeting, Program and Abstract, Ráckeve (1999)
- 3 13th Hungarian Algological Meeting, Program and Abstract, Noszvaj (2002)
- 4 VÁRBÍRÓ, G., ÁCS, É., BORICS, G., ÉRCES, K., FEHÉR, G., GRIGORSZKY, I., JAPPORT, T., KOCSIS, G., KRASZNAI, E., NAGY, K., NAGY-LÁSZLÓ, Z., PILINSZKY, Z., KISS, K. T. 2007: Use of self organizing maps (SOM) for characterization of riverine phytoplankton associations in Hungary. *Archiv für Hydrobiologie* 161(3–4):383–394.
- 5 *Hidrológiai Közlöny*, 82. évf. (2002) és 83. évf. (2003)
- 6 *Hidrológiai Közlöny*, 88. évf. (2008)

Noszvaj, 2002. május 14-17. XIII. Algológiai Szeminárium.
Karcsi felülről a második sorban, a bal szélén látható.

Baja, 2003. szeptember 8-11. Algológiai továbbképzés.
Érces Károly a kép jobb oldalán, sötét kardigánban látható.